

Myrdet mannen mens konen så på

Norsk utenrikspolitikk

Deter en beklagelig kjennsgjerning at våre politikere gjennom sine tiltak etter krigens slutt har skapt en situasjon som på mange måter er preget av at det norske folk er splittet i tre grupper:

1. Allt de som er berørt av rettsoppgjøret og alle de som sympatiserer med de forfulgte. — Denne gruppe blir stadig større. Ingen må bli overrasket om denne gruppe allerede nå teller 500 000 mennesker.
2. De som er enig i at rettsoppgjøret går sin gang.
3. Kommunistene.

Endelig!

Fylkesmann Skjånes må nå redegjøre for Sentralkomiteens virksomhet i 1940

Saken mot de fem store direktører i Centralanlegg i Trondheim, som bygget for tyskerne under okkupasjonen, er berammet til 19. oktober og skal behandles ved Frostating lagmannsrett.

Regjerings organet «Arbeider-Avisa» forteller at «disse 5 krigsprofitørene og deres forsvarere har i den siste tid utfoldet livlig aktivitet for å hindre at saken kom for retten», og bladet tilføyer:

«Forsøkene har heldigvis ikke ført fram. Saken er berammet. Mange små entreprenører har fått sin straff. Det ville være urimelig om de virkelig store slapp for å stilles for retten.»

Etter hvert som gruppe nr. 1 stadig blir tallrikere og gruppe nr. 2 fåtalligere, vil det foregå en utjevning. Allerede nå bygges hver dag mange bruer mellom disse to grupper. Folk som virkelig ytet en innsats under okkupasjonen i den illegale kamp mot okkupasjonsmakten, folk som satte sitt liv på spill i kampen for Norges frihet, begynner etterhvert å forstå den kamp som ble ført for Norges frihet og selvstendighet av den som sto som medlemmer av Nasjonal Samling. Megen bitterhet er fremdeles tilstede mellom disse to grupper. Mangt og meget er skjedd som gjør en forståelse vanskelig. Men man ser stadig eksepler på at aktive hjemmefrontfolk går inn for full rehabilitering av tidligere medlemmer av NS. For Norges skyld må denne forståelse fremmes av alle midler, selv om det blir en tung vei å gå for begge parter. Dette er absolutt nødvendig av hensyn til den internasjonale situasjon og av hensyn til den omstendighet at vi har gruppe nr. 3 i vårt land.

Forståelsen er også nødvendig av økonomiske grunner. Den nåværende økonomiske politikk kan ikke fortsette stort lenger uten å sette vårt lands framtid i fare. Det er gruppe nr. 1 klar over. Og gruppe nr. 2 blir mer og mer klar over det etterhvert som tiden går. Man må finne

Forts. side 4

KONEN BLE BUNDET og KNEBLET

En meningsløs og folkerettstridig hjemmefrontdom førte til et brutalt mord

Karene i Kompani Linge har høstet «stor ære» for sitt arbeid i engelsk tjeneste. Deres innsats er blitt berømmet både i tale og skrift.

Og etter det som er kommet fram om alle deres «heltegjeringer», er det ikke noe å undres på at engelskmennene kunne gå med på at de var karer for sine Montgomery-luer.

At de ikke alltid tok det så nøye med de oppdrag de fikk, fremgår av følgende begivenhet:

En februar-kveld i 1945 ble den 61 år gamle J. S. fra Tretten myrdet i sitt hjem. Overfallsmennene trengte seg inn i huset og skjøt J. S. i hans so-

(Forts. 4. side.)

En masse ting framkommet i Holtesaken

Politiet må nå gå til nye granskning av nye begivenheter.

Det er ikke mulig å si når saken kommer opp.

Etter hva det meldes til «8. Mai» fra Skien, er de rettelige forundersøkelser i saken mot politibetjent Aasuly Holte nå avsluttet.

En har grunn til å tro at en rekke av de begivenheter som kom fram under forundersøkelsene nå vil bli nærmere undersøkt, og da i første rekke de ting som tyskeren Morio kom med under sitt vitneprov.

Det er ting — og ikke minst i hans erklæring som trenger en nøye granskning for at tingene kan komme i det rette lys.

Med det omfang som denne sak nå har tatt, er det helt umulig å si når den vil komme opp. Imidlertid få en nå håpe at alt blir gransket og velet for det det er verd.

Hvem er straffet for det?

I Stortingets møte 24. oktober 1946 ble det opplyst, at Statsbanenes regnskapsmessige overskudd under okkupasjonen beløp seg til 360 mill. kroner. Vi er ikke helt på det rene med, hvem som ble straffet hårdest for det, men det er klart at det var en forbrytelse. Tenk overskudd!

Den kommunistiske femtekolonne en fryktelig fare for Skandinavia

De kommunistiske partier i de demokratiske land er blitt sovjetregjeringens agentorganer

Sovjet-Russlands kjempesaser langs Østersjø-kystene har helt innsirklet Sverige

Fra vår Stockholms-korrespondent

Svensken dr. Leif Kihlberg har nettopp sendt ut en brosjyre «Den ryska agenturen i Sverige».

Boken har vakt voldsom oppsikt, og den er blitt omtalt i de fleste svenske aviser.

Forfatteren slår fast at den kommunistiske femtekolonne er en fryktelig fare — ikke bare for Sverige men også for Norge og Danmark. Og at de skandinaviske kommunister er helt underlagt Moskva er noe en må forstå — og særlig etter de siste foreteelser som har funnet sted i de tre lands kommunistiske partier.

Dr. Kihlberg siterer følgende uttalelse av den sovjetrussiske diplomat Guzenkos ved Stalin legasjonen i Stockholm:

«De kommunistiske bevegelser i de demokratiske land er opphørt å være politiske. Med tanke på krig er de gått over til å være sovjetregjeringens agentorganer, en femtekolonne — et middel til å skape uro og provokasjoner —»

Dr. Kihlberg har foretatt inngående undersøkelser og er kommet til det resultat, at de svenske kommunister allerede er i full virksomhet med å gjennomføre sovjet-russiske ordrer. For

denne forredervirksomhet blir de «årlig og månedlig utbetalt store pengebeløp gjennom den sovjetrussiske ambassade i Stockholm».

De avsløringer som dr. Kihlberg har lagt frem i denne bok sammen med de siste opplysninger omkring Sovjet-Russlands storstilte krigsforberedelser, og ikke minst de kjempemessige baseanlegg på de mest strategiske punkter langs Østersjøkystene blir livlig diskutert i Sverige.

Ved hjelp av tysk materiell og tyske spesialister har Sovjet maktet å lage noen av verdens kraftigste baser og støttepunkter, med det resultat at Sverige er helt innsirklet fra øst til syd.

Det er baser som strekker seg fra Leningrad, Kronstadt, Oranienbaum, Videre Tallinn, Paldiski og Hapsal. Det neste store

Da h.r. advokat Parr i Stavanger innkasserte bøter og tok ulovlig salær

Regjerings organet «Arbeider-Avisa» forteller at «disse

5 krigsprofittene oppgjør de forsvarere har i den siste tid utfoldet livlig aktivitet for å hindre at saken kom for retten», og bladet tilføyer:

«Forsøkene har heldigvis ikke ført fram. Saken er berammet. Mange små entreprenører har fått sin straff. Det ville være urimelig om de virkelig store slapp for å stilles for retten.»

Ja, vi er så enig, men vi er ikke så sikker på at bladet er så høy i hatten, når dets egen styreformann, fylkesmann I. Skjånes har vært i vitneboksen og har redegjort under forsvarernes kryss-ild for Centralkomiteens befattning med arbeidet på flyplassene. Vi går nemlig ut fra, at denne gang må det bli gitt en full oversikt over dens arbeide og medvirkning til flyplassarbeidet mens ennå Norge vitterlig kjempet mot okkupanten.

Vi skal ikke tale om «tyskarbeiderne» både i og utenfor redaksjonen, for de står jo under regjeringens spesielle beskyttelse og har vært med på å trygge dens flertall i stortinget for annen gang.

kan ikke fortsette stort lenger uten å sette vårt lands framtid i fare. Det er gruppe nr. 1 klar over. Og gruppe nr. 2 blir mer og mer klar over det etterhvert som tiden går. Man må finne Forts. side 4

irengar av følgende begivenhet: En februar-kveld i 1945 ble den 61 år gamle J. S. fra Tretten myrdet i sitt hjem. Overfallsmennene trengte seg inn i huset og skjøt J. S. i hans so-

statsbanenes regnskapsmessige overskudd under okkupasjonen beløp seg til 360 mill. kroner. Vi er ikke helt på det rene med, hvem som ble straffet hardest for det, men det er klart at det var en forbrytelse. Tenk overskudd!

vokasjoner — — — Dr. Kihlberg har foretatt inngående undersøkelser og er kommet til det resultat, at de svenske kommunister allerede er i full virksomhet med å gjennomføre sovjet-russiske ordrer. For

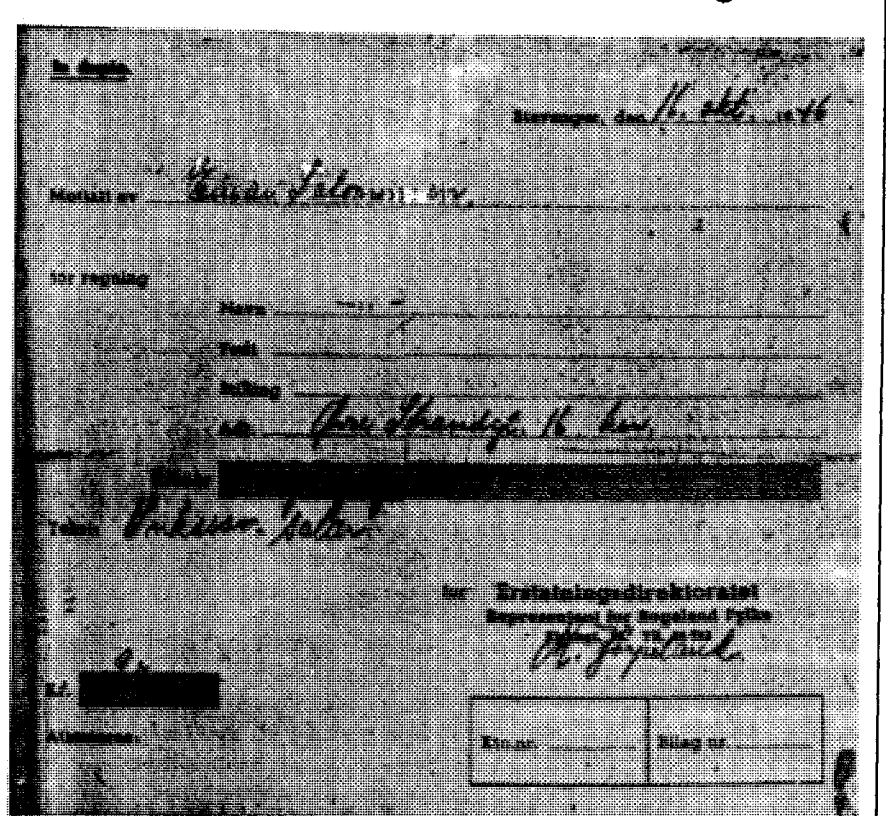
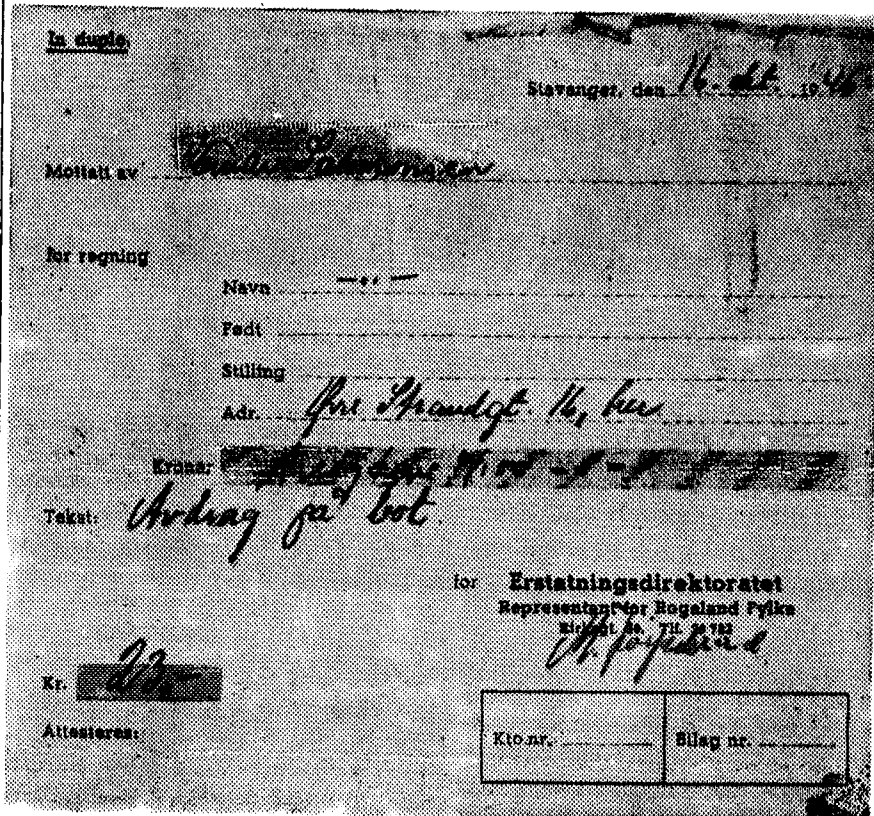
baseanlegg på de mest strategiske punkter langs Østersjøkystene blir livlig diskutert i Sverige.

Ved hjelp av tysk materiell og tyske spesialister har Sovjet maktet å lage noen av verdens kraftigste baser og støttepunkter, med det resultat at Sverige er helt innsirklet fra øst til syd.

Det er baser som strekker seg fra Leningrad, Kronstadt, Oranienbaum, Videre Tallinn, Paldiski og Hapsal. Det neste store baseområde er ved Danzigbukten, hvor Memel, Danzig og Gdynia er de viktigste. Ved Rügen er det også bygget store anlegg bl. a. omkring Sassnitz, men også på Usedom og Wollin og i havnene Swinemünde, Stettin er det kjempeanlegg. Ved tysk hjelp er den russiske marine idag blitt et meget effektivt krigsinstrument. Særlig er ubåtvåpnet på grunn av tyske ingeniører og teknikere blitt en maktfaktor som idag må reknes med.

En er i Sverige meget bekymret over utviklingen og «Stockholms Tidningen» skriver at det er en plikt for alle å være med på å skape et sterkt forsvar for derved å kunne stoppe den fare som truer de enkelte lands selvstendighet.

Da h.r. advokat Parr i Stavanger innkasserte bøter og tok ulovlig salær

Da det var krig i Norge.

ENESTAENDE I ALL VERDENS KRIGSFØRSEL

Den 24. juli 1940 brakte Aftenposten på 5. side et utdrag fra et intervju i NHST med rittmester Gysler. Rittmesteren uttaler seg som den gode, anerkjente nordmann han er.

— — — Om de engelske tropper sier rittmesteren i henhold til ovennevnte Aftenpostartikkel bl. a.:

«Det er ganske riktig at den første kontingent var rene Whitechapel, ganske unge gutter, som syntes fremrakende trimmet i forsvinningsnummer. Alltid med dyp redsel i ansiktet, alltid på flukt. Det er betegnende hva norske leger, som jeg har snakket med, har sagt, nemlig at mens norske og tyske soldater alltid hadde skudd som viste at de var truffet forfra, var rege-

Forts. side 4.

I 1945 ble h.r. advokat Hugo Parr Erstatningsdirektoratets representant i Stavanger.

Folk flest kaller nå dette direktorat for Plyndringsdirektoriatet, og det vet vi nå er et navn som passer godt.

Tusener utover landet kan hva dag som helst stå fram og vitne om den plyndring de har vært utsatt for til fordel for statskassen.

Det hevdes av framstående jurister at over 80 prosent av landets advokater og sakførere idag er motstandere av «rettsoppgjøret».

De retningslinjer Erstatningsdirektoratet har arbeidet etter er idag betraktet som uverdige i et rettssamfunn.

Ved siden av å innkassere blodige erstatninger til staten, har også Erstatningsdirektoratet drevet å innkassere såkalte bøter.

Vi har tidligere brakt inngående redegjørelse for den skammelige framferd som har vært benyttet ved innkassering av slike bøter.

Den bøtelagte fikk en frist til å betale. Hvis fristen av mange

grunner ble oversittet, beregnet advokaten eller sakføreren seg inkasso-salær. I hvor stor utstrekning dette er blitt gjort skal vi ikke si. Men da det selv sagt var ulovlig, ble det omsider foretatt tilbakebetaling av «salæret».

Da vi påtalte dette forhold for snart et år siden, ble det protestert på riktigheten av vår påstand. All galskap i dette land skal jo holdes skjult «for ikke å skade rettsoppgjørets anseelse». Imidlertid har «rettsoppgjøret» tapt all anseelse blant hederlige folk.

De to dokumentbevis som ledsager denne artikkel, viser hvordan h.r. adv. Parr i Stavanger behandlet en mann som kom opp på hans «erstatningskontor» 16. oktober 1946. Mannen betalte kr. 50. Av dette beløp tok advokatens kontor 23 kroner som «Arbeid på bot», og resten 27 kroner som «Inkasso-salær».

Eksemplet er illustrerende. — Det viser med hvilken overflod av ondskapsfullhet det ble gått fram mot de forfulgte.

N. V.

Regjeringens flukt i 1940 skyldtes ikke norsk beslutning

Senere er flukten søkt fremstilt som en suveren handling av regjeringen

De som bestemte var britene og franskmennene

Den vaskeekte nordmann, skriver like ut: prof. Werner Werenskiöld skriver i en artikkel «7. juni i Norges historie» i «Hjemmet» nr. 23—24 1946 nedenstående kategoriske og viktige bemerkning, som gir den historiske sannhet om regjeringens flukt fra Norge 7. juni 1940.

Flukten er siden søkt fremstilt som en suveren handling av regjeringen i den hensikt å fortsette «kampen».

Prof. Werenskiöld som vet bedre, og som ikke er blitt gjort til gjenstand for justisminister Oscar Christian Gundersens store oppgjør med «ryktemakerne»

skriver like ut: « — — Det var ellers et tilfelle at Nord-Norge ble oppgitt akkurat på en 7. juni. For evalueringen skyldtes ikke norsk beslutning. Britiske og franske militærmyndigheter bestemte det hele.

Satt for riksrett ville regjeringa sikkert unnskyldt seg med at de den hele tid handlet etter ordre fra utlandet, og ble dratt etter nesen av Sir Cecil Dermer. Gjorde kronprins Olav mer motstand mot rømningen enn en kjenner fra den offentliggjorte del av regjeringsprotokollene? Er alle disse protokoll-

En svensk røst om oppgjøret

Kontraktprost Rhedin har i Gøteborg Stifts-Tidning 10 2 1950 skrevet en anmeldelse av dr. juris Smedals bok og sier bl. a.:

«Det är häpnadsväckande dealjer som här av et sanningsvitne blottas og ställer saken i ett helt annat ljus än de månfärgade propagandaens strålkastare Och biskop Berggravs eftermäle måtte enligt Smedal bliva allt annat än vackert. Boken borde läsas och väkka eftertanke på båda sidor Kølen».

— — — Dette viser at man også annetsteds begynner å lukte luntet av den norske «rettferdigheten».

er, statsdokumenter og regnskaper intakt, eller er de «brent ved en inkurie» allesammen?

ferutvelgelse fikk emigrantene selvsagt friske impulser og forslag fra den hjemneværende Gjemmefront og dens mange mystiske «kretser».

RASKHETEN HOS DEN nasjonale rettsbevissthet, da det gjaldt å gjøre Drammensveien 61, fru Marie Hildisch og families øvrige TILSYN OG FORVALTNING eiendommer og aktiva modne for lot som det vil sees, intet tilbake å ønske.

Hildisch ble på den brutaleste måte og under krenkelse av straffeprosesslovens bestemmelser «arrestert» i sitt hjem den 9. mai 1945. Han var da 78 år, og selvsagt ingen fare for samfunnet, men det ble vel antatt at hans fortsatte forbliven i sitt hjem, ville bety en hindring for de i norsk rettspraksis nye og revolusjonerende former for tilsyn og forvaltning. Rettsstatens representanter i Oslo politidistrikt installerte seg i Drammensveien 61, og satte den gamle og nærmest dødssyke fru Hildisch værelse under «bevoktning». Herrene var jo militært utdannet, you know, og var virkelig resolute når det gjaldt å føre sine forestillinger om krigen inn i freden

PÅ ARRESTASJONSDAGEN forsvant fra Drammensveien etter hva er opplyst — til relativt ukjent havn det tidligere omtalte dokumentkap i rosentre og sølv(?), radio, en stor sølvskål, visstnok fra Hvalfangerforeningen, og noen kufferter, samt vinkjellerens innhold, som Hildisch i et brev til sin forsvaret anslår til en verdi av 12.000 kroner. Det bør kanskje legges til at H. drakk ikke alkohol selv. Det er opplyst at alt dette ble kjørt til Hafslundsgr. visstnok til 2. hus til høyre fra Drammensveien? Hvor formentlig i all fall radioen og spirituosoen ble levert. Var dette et slags hovedkvarter for Gjemmefronten? (Rikspolitiet?) Sjøfør på lastebilen skulle være en herr Odvar Olsen, ansatt i et i 1937 igangsatt foretak, A.s Premieris, som ble bestyrt av Hildischs svigersønn og startet for fru Hildisch midler. Tilsynsannen i Hildisch-boene, høyesterettsadvokat Gunnar Mellbyes fullmektig, overrettssakfører Olaf Nergård leiet angivelig A.s Premieris bort til sin onkel, dir. Sverre Nergård i Banan-Matthiesen.

10. mai ble datteren og sviger-

(Morgenbladet 25.-4. 1950)

Statsråd Melbye har under sin omtale av landssvikoppgjøret i Morgenbladet den 29. mars d. å. nevnt problemet med de passive medlemmer av partiet. Og det lar seg ikke nekte — oppgjøret med disse er i bunn og grunn forfeilet.

Høyesterett har ved dommen i Haalandsaken avgjort at disse medlemmer er ansvarlig etter straffelovens § 86 — d.v.s. har ytet bistand til fienden. Medlemskapet i dette tilfelle var imidlertid ikke det typiske medlemskap med de for dette karakteristiske kjennetegn, men ene og alene en tilfeldig forbindelse med partiet, og derfor uten betydning ved straffutmålingen.

Konstruktive mangler har gjort denne dommen lite skikket som prejudikat også fordi den er avsagt under dissens fra fire framrakende dommere, og kort etter frigjøringen i en hektisk periode.

Det hadde derfor vært rimelig at den fungerende riksadvokat hadde brakt spørsmålet fram på ny som et prinsippspørsmål, og med bedre forankring. Det skjedde ikke. Han var medlem av den komite som har det primære ansvar for landssvikanordningen — dette juriske lappeteppe.

Dommen i Haalandsaken har hatt skjebnesvangre konsekven-

«Jeg blir farligst etter min død»

Vårt Land gjenga 25. oktober 1946 et intervju «Svenska Dagbladet» hadde hatt med overlage Johan Scharffenberg. Dennes uttalelser gikk bl. a. ut på at han ikke har hatt noen sympati med A-partiet etter 9. april 1940. Norsk politikks framtid vil avgjøres av kommunevalgene 1947 og av resultatet av Undersøkelseskommissionens kjennelse. Han mente at FN er en utopi da den beror på enighet mellom de store. Han sier at Norge må holde seg neutralt, og utenfor blokker. Han er oppmerksom på at Sveriges strategiske stilling er betydelig forverret etter siste krig. Han mener at verdens haap ligger i at Quisling ikke får rett i de ord han sa til Scharffenberg fire dager før sin død: «Jeg blir farligst etter min død».

ser, også fordi det rent subjektive skyldmoment så å si har gitt seg tilkjenne i selve handlingens poeng — å yte fienden bistand.

Den normalt utstyrte som har foretatt en handling av denne outrerte karakter må også ha forstått hva han har gjort. De underordnede retter som har avgjørelsen i bevisspørsmålet har derfor kunnet innskrenke seg til å fastslå at han har forstått at partiet ytet bistand, til fienden og at den selv har bidratt til å yte denne bistand. Det hører til de rene unntakelser at noen har blitt frikjent. — Justisministeren har med en noe naiv fortrøstning til landssvikanordn.s hellogdom avvist enhver tanke om en omfattende restitusjon. Det er å håpe at Stortinget vil vise forståelsen av den urett som er begått mot de passive medlemmer også fordi det her gjelder andre og større verdier enn hensynet

Stortinget tilegnet.

Menneskerettighetene forplikter Norge moralsk, men ikke juridisk

MRS. ROOSEVELT BESVARER NORSK HENVENDELSE

Gjennom mange år har mrs. Roosevelt vært sjelen i det internasjonale arbeid for menneskerettighetene. Og det er hun fremdeles.

Som medlemstat i FN har Norge så å si med hånden på hjertet tiltrådt menneskerettighetserklæringene, og rådet de andre medlemstatene til å respektere erklæringenes ånd og bokstav.

Det er en nasjon med kulturelle tradisjoner og humanitært sinnelag verdig, en sær sak og merkesak for det norske folk i verdens og historiens øyne.

Som en konsekvens av denne offisielle holdning har de tyske og norske menn som her i landet under krig og okkupasjon forbrøt seg mot menneskeerttigheteene, måttet tale strenge, tildels særdeles strenge straffer.

Men overrettssakfører Erling Ueland, Stavanger (og mange med ham), ser det som en uhyrlig inkonsekvens at rettstaten Norge samstundes unnlater

Mange medlemmer av fagforeningene synes å lide av den vrangforestilling at deres medlemskort gir dem rett til å stjele, til å ligge og dra seg på arbeidsplassen og til å snyte arbeidsgiveren ved ikke å gi ham et skikkelig dagsverk for en skikkelig daglønn.

Det er intet mindre enn en forbrytelse når et fagforeningsmedlem, takket være den styrke som medlemskapet gir, med vilje reduserer arbeidstempoet eller lar seg benytte i unødvendige streiker som ikke fører til annet enn at produksjonen må innstille helt og holdent.

Hvis din utdanning ikke sier deg det, burde iallfall sund fornuft fortelle deg at uten høy produksjon er det umulig å opprett-

til den enkelte — nemlig tilliten til rettssamfunnet.

L. A. Rubach.

«Ja, en kan vel si at det den 18. desember 1944 ikke lå innenfor mulighetens grense for Lars Skude å gi tyskerne noen bistand. Dommen ble da heller ikke forstått av bygdens folk. De trodde overhodet ikke at Skude var dømt for å ha ytt bistand til fienden. Det måtte utskrift til av

holde høye lønninger og skikkelige arbeidsforhold.

Hvis en arbeidsgiver ikke kan drive sin forretning på lønnsom basis, blir han automatisk ute av stand til å betale høye lønninger.

Dette var noe av en salve! Det må vel være en stabeis av en slavedriver som kan bruke et slikt språk? Nei, det er ledelsen av en fagforening som har skrevet det til sine egne medlemmer. Salven kommer fra «United Steelworkers Union» i Amerika, hvor man vet hvordan tingene skal sies. Og hvor man vet hva det vil si å arbeide.

burde han også blitt fratatt sine borgerlige rettigheter.

Det var inkonsekvent å unnlate dette. Men påtalemyndigheten og domstolene ville ikke drøfte dette spørsmål. Lars Skude må for resten av sitt liv ha landssvikstempelt som titusener andre bra kvinner og menn fordi «retten antars».

Oppland skyttersamlag har etter dommen innvotert Lars Skude som æresmedlem. Hans skytterlag har også innvotert ham som æresmedlem. Men landssvikstempelt — domstolene — står dog.

Ille var det at arbeiderpartiet før krigen fikk ødelagt vårt forsvar og dermed førte oss i okkupasjonen.

Verre var det at vårt folk under okkupasjonen forlot loven og folkeretten og saboterte og snikmyrde. Vi innførte blodhevn i gjensidighet med presstenes og kirkefolkets samtykke stilltende. Hvor mange liv som unødig ble ofret kan ingen si nøyaktig. Men det var mange. Det var tåpelig å tro at Tyskland kunne beseires ved sabotasje og mord i Norge. Tyskland måtte slåes på sin egen jord i Tyskland. Det ble gjort og ville blitt gjort akkurat like tidlig. Det trængtes intet militært geni til å forstå dette.

Men verst av alt er dog at vårt rettsvesen etter 1945 er skjendet ved at domstolene «har antatt» at titusener nasjonalt innstilte bønder og titusener andre like bra mennesker har vært landssvikere. Det mørkeste blad i Norges historie har nordmennene skrevet i seiersrusen siden 1945.

Salomon Solum.

Ny bok

A. E. Hedem:
«KONGENS LINJE,
KIRKENS KONTO,
RETTENS STATUS»
Hva aktene forteller.
Pris kr. 2,50 + porto 25 øre.

Tidligere utgitt av samme forfatter:
«LANDSSVIKOPPGJØRET
OG RETTSKILDENE»
Pris kr. 3,20 + porto 25 øre.
Begge bøker tilsammen mot innsendelse av kr. 6,00.

«8. MAI» - Kristiansund N.

Årgangen 1949
leveres portofritt
mot Innsendelse av
kr. 10,00

Torolv Fanebust

«8. MAI»

Kristiansund N.

Box 41

Redaktør:
ARVID B. ARNTZEN

Forretningsfører
PER KVENDBØ

Kontor: Fløyvelen 25 — Telefon 1830

Abonnementspris kr. 12.— pr. år

Utgitt av: Interessentskapet «8. Mai»

Våre oppgaver og mål.

En rekke av våre interesserte lesere har spurt: Er «8. Mai» et politisk organ? Til dette kan vi svare: Selvsagt er vårt blad politisk, men det er ikke partipolitisk. Ethvert blad som beskjeftiger seg med samfunnsproblemer er politisk, og de fleste aviser representerer et eller annet parti og har til oppgave å være talerør for bestemte politiske grunnsyn. Her står vi utenfor.

Våre motstandere — og de er ennå mange — sier og skriver, at «8. Mai» er et «naziorgan». Dette med «nazi» er blitt et yndet sjellsord på visse hold og dets hensikt er å skade vårt gode navn og rykte og utsette oss for hat og ringakt, som det heter i rettsterminologien. I et alminnelig rettsamfunn ville dette kunne straffes, men vi er bange for at det ennå er lang vei før vi når tilbake til rettsforholdene før 9. april 1940, og vi skal derfor ikke umake retten med dette. Til gjengjeld skal vi gi en aldri så liten orientering.

Nazi er en forkortet utledning av NSDAP: Nationalsozialistische Deutsche Arbeiterpartei, Hitlers parti, som hadde sin virkelige storhetstid først i 30-årene. Det hadde intet å gjøre med det norske politiske parti Nasjonal Samling, som ble grunnlagt av Vidkun Quisling, og hvis grunnideer er langt fra sosialistiske, men nasjonale og sosiale. Det var umodne fortolkere på den ene side og det hatsprengte og avslørte arbeiderparti på den annen side, som førte til at propagandaaen fikk satt «tykerstemplet» på NS. Og dette parti hadde, da det knep, ikke midler og presse nok til motoffensiv, den gang ordet var irritt, og senere var det ikke ørens lyd å få. Dermed ble skjeldsordet hengende ved NS, så lenge partiet levde, og ved oss fritalere, som etter okkupasjonens slutt gikk mot den autoriserte Londonmening.

Vårt blad er ingen etterkommer av «Fritt Folk» og ikke organ for noe nytt NS. Vi har langt lengere mål og ser vårt lands redning i at det mellom polene bygges opp et nytt, sosialt betonet og serkt individualistisk parti, som vil redusere statens formynderi og gi plass for evner og tiltak, som kan fri oss alle fra sult og frykt, fra nød og sorg. Men dette tar tid, og derfor har vi begynt med det som vi vil kalle den dagsaktuelle ende: Gjenreisningen av rettsamfunnet slutt på de politiske forfølgelser, frigivelse av de politiske fanger, erkjennelse av at det var en hevn, tilbakegivelse av de politiske rettigheter og strykning av strafferegistret i forbindelse med revisjon av dommene og tilbakebetaling av erstatninger og bøter. Her arbeider vi hånd i hånd med Forbundet for Sosial Oppreisning og alle de kvinner og menn utenfor denne krets, som har våknet og reist seg mot rettsstatens utskelseter. Dette er en likeså omfattende som altsom oppgave, og det ser ut til, at det ennå skal mye skarp lut til, før de mange pletter på vårt rettsvesen er skuret av. Vi er i dette vårt arbeide blitt tvunget til å gå til ubarmhjertige avsløringer og akter å fortsette med det, så langt evnene og kreftene rekker, da det ser ut til at dette er den eneste utvei til å få folket i tale og få det til å forstå, at vårt land vil få et ulivssår hvis det skal fortsette som hittil med forfølgelsene.

Innkallelse.

Konstituerende generalforsamling i

8. Mai A.s

holdes i Trondheim lørdag 8. juni f.k. kl. 10,00.

Til behandling foreligger de i aksjeoven påbudte saker.

Nærmere beskjed om møtested m. m. sendes aksjesierne pr. brev.

Kristiansund 19. mai 1950.

MARIA HUSA, ODD PEDERSEN, N. B. FLØTTE,
NILS VIKDAL

Jurister i Glåmdal.

Av Alfred Åsle.

På mine mange reiser er jeg også kommet til Glåmdal, de vakre skogbygder omkring Kongsvinger øst ved riksgrensen. Også her skjedde mange forunderlige ting under krigen og eterpå. Også her ble «oppgjøret» gjennomført «strengt men rettferdig» — særlig strengt fordi det er så mange kommunister i dette distrikt, sa politisjefen.

Men Glåmdal var i den sjeldne og misunnelsesverdige stilling at der minst fantes to jurister som stod urokkelig på rettens grunn. Det var distriktets to sorenskrivere, Wilh. Faye-Hanssen, Kongsvinger, og J. Roll Hansen, Flisa. Disse to gamle he-

dermenn ville ikke la seg bruke til hat og hevn, de nektet å dømmes sine politiske motstandere etter provisoriske anordninger. Det måtte innføres mere hetsinnstilte dommere fra andre landsdeler for å få utført dette fine arbeid.

Etterpå har de to gamle sorenskrivere flere ganger tatt avgjort standpunkt mot «rettsoppjøret». Wilh. Faye-Hanssen har minst en gang deltatt i henvendelser til myndighetene om å få oppgjøret mildnet, og J. Roll-Hansen skrev bl. a. i Morgenbladet 28. februar 1949: «Demokrati betyr vel ikke at vi alle skal være like onde.»

Det er vel uødvendig å legge til at begge disse menn er fine og høytstående personligheter, som det alltid har stått respekt av.

Det kan være verd å merke seg at det finnes jurister i vårt land som har stått på den gamle norske lovs grunn i de kamper vi har hatt etter okkupasjonen. Det gir en litt bedre tro på menneskenene i sin alminnelighet og jurister i særdeleshet i en hevn- og hatfylt verden. Hadde nå ikke Glåmdal hatt andre jurister ville alt vært vel og bra i dette berømte distrikt. Men dessverre — der fantes andre, og disse får vi komme tilbake til ved en senere leilighet.

Alfred Åsle.

Sa opp lærerstillingen

på 5-årsdagen

REFLEKSJONER

KIRSTEN FLAGSTAD

har vært gjenstand for en uforsonlig forfølgelse, som sakner sin like. Når hun ombrust av kunstglade mennesker i USA opptrer og synger seg inn i alle hjerter og bringer ry om Norges navn, er noen av hatets laketer ute og engagerer godtroende amerikanske veteraner til å demonstrere utenfor operabygningen, mens tusener tiljubler hennes sang. Det sies da også i New York, at det er regjeringsetro nordmenn, som står bak disse demonstrasjoner. — Men det forhindrer ikke at Kirsten Flagstads ry stiger. Et typisk amerikansk tegn på hennes popularitet har vi i, at verdens største negersopran, Dorothy Maynor, blir kalt «Native Flagstad». Det må være bittert for de tapre nordmenn å se, at deres offer blir hedret på denne måte.

DET DANSKE RETTSFORBUNDE FORMANN,

overlæge Viggo Starcke, er blitt intervjuet av svensk «Dagsposten»:

— Er De antikommunist?

— Jeg kan utmerket godt forstå at folk i sosialt sinne kan bli kommunister — for hatet gjør blind — men jeg kan ikke forstå at de kan fortsette med å være det.

— Anser De kommunismen eller kapitalismen for å være den største hindring for gjennomførelsen av Deres jordrente- og frihandelstanker?

— Kommunismen er en dødelig fare, men de partier som har skapt forutsetninger for at folk kan bli kommunister, er den største faren.

Det er tydelig tale av den politiserende overlæge, som ved siste kommunevalg i Danmark presterte en stemmeskning fra 18.000 til 188.000.

EXPRESIDENT HOOVER

har sagt det, som flere og flere tenker i dag om FN og dets utsikter. Han mener til at den nåværende FN-organisasjon må gis på båten, og at det må dannes en ny organisasjon uten kommunistlandene. En dynamisk enhetsfront mot den krypende røde imperialismen er i høyeste grad nødvendig, sier han. USA blir stadig mer isolert som den ene kjempen i den kalde krigen og taper stadig terrang til Sovjet og dets bundsforvante. — Samtidig med denne uttalelse kommer meddelelsen om at Sovjets sjefsdelegerte Malik har forlatt et møte i FN's nedrustningskomisjon fordi den ikke ville gi plass for en delegert fra det kommunistiske Kina. Hermed har Sovjet forlatt 21 FN-organer, og man kan begynne å lure på om

ATOMBOMBEN SPØKER

fremdeles i opphetede hjerner, og troen all verdens ondskap er det ennå noen som tror på muligheten av å etablere forbud ikke bare mot å bruke den, men også mot å lage den. Vi deler ikke denne tro, for vi ser for mange tegn til at skumringstimen nærmer seg for den hvite mann. Dengang da Stalin tvang Vestens vakende og naive statemenn til å gå med på Tysklands betingelsesløse kapitulasjon, fikk Vesten sitt banerår. Det vet vi nå og det vil framtidens historie stille opp som den uavviselige anklage mot Roosevelt og Churchill, som allerede hadde bundet seg til dette, da døden tok den ene og velgerne vraket den annens førerskap. Skaden var allerede skjedd og selv den mest botferdige anger hos dem, som tok den forsmedelige arv etter dem kan ikke rette på forholdet. Det er den bitre sannhet.

Folk lever mer og mer i de politiske begivenheters tegn. En liten finsk historie belyser dette:

Det var en ung mann fra Tavastland, som innfant seg på prestens kontor og sa som så: Jeg har i dag med denne Augusta avsluttet en vennskaps-, bistands- og samarbeidspakt og anholder nå om at pastoren ratifiserer denne.

AV DAGSPRESSEN SEES,

at en engelsk admiral, Lord Fraser of North Cape, har besøkt Norge. Så langt er det kommet, at engelske adelstitler knyttes til norske stedsnavner med den «frie» presses nese-gruse beundring. Snart kommer vel rekken marsjerende opp: N. N. Lord of Andalanes, N. N. Lord of Namsos, N. N. Earl (Jarl) of Møre, Winston Churchill, Duke (hertug) of Narvik, etc. etc. Flotte titler som vil bli behandlet med den samme ørbødighet i den «frie» norske presse som i de engelske sosisetatsbulletiner. Samtidig vil de jo også understreke det, som vi bare aner, at det engelsk-norske samarbeid nå for godt er overtatt av England. — Men hvorledes ville den «frie» norske presse — og utlandet for øvrig — reagere, om Stalin kopierte Lord Fraser of North Cape og til minne om «den russiske seier» i Finnmark antok følgende tittel: Josef Stalin, greve av Finnmark? Eller f. eks. Lord of Kirkenes? — Ville den «frie» presse også oppfatte det som en sære for vårt land? Eller kommer pipen til å få en annen lyd?

Husk

at ved en annonse i «8. MAI»

tigheter og strykning av strafferegistret i forbindelse med revisjon av dommene og tilbakebetaling av erstatninger og bøter. Her arbeider vi hånd i hånd med Forbundet for Sosial Oppreisning og alle de kvinner og menn utenfor denne krets, som har våknet og reist seg mot rettsstatens utskjelning. Dette er en likeså omfattende som allsømt oppgave, og det ser ut til, at det ennå skal mye skarp lut til, før de mange pletter på vårt rettsvesen er skuret av. Vi er i dette vårt arbeide blitt tvunget til å gå til ubarmhjertige avsløringer og akter å fortsette med det, så langt evnene og kreftene rekker, da det ser ut til at dette er den eneste utvei til å få folket i tale og få det til å forstå, at vårt land vil få et ulivssår hvis det skal fortsette som hittil med forfølgelsene.

Det sitter ennå i dag omkring 500 kvinner og menn innesperret under nedverdige forhold, dømt for politisk forbrytelse mot lover som har fått tilbakevirkende kraft og med en straffetid sammen med erstatninger og bøter som er uhyrlige. Fru Justitia er blind, det er så. Men vi vil heller si, at det er Samson, som har veltet templets søyler over seg og folket, og at vi nå befinner oss på ruinhauget. Titusener har psykisk og fysisk mén av rettergang, fengselsopphold og det som fulgte etter, hundrede tusener går ennå i dag omkring og føler den klamme hånd om halsen. Alt dette må vi ha en slutt på, og derfor vil vi fortsette vår kamp for gjenopprettelse av rettsetaten. La så våre uvenner og vikende motstandere kalle vårt blad for naziorgan. Vi skal nok tåle det, for vi vet at vi skal selve til slutt, og historien, som engang skal skrives med rene hender, vil gi oss anerkjennelse. Og det teller mest for oss.

«8. MAI»

I tilknytning til vårt opprop i nr. 17 om økonomisk støtte, er vi atter så fri å minne våre venner og sympatiserende om ikke å la denne henstilling gå upåaktet hen.

Vi har masser av stoff som venter på offentliggjørelse, men vi har dessverre ikke de nødvendige midler til å kunne utgi avisen i den størrelse og hurtighet som kreves.

Uten ekstra støtte ser vi oss ikke i stand til å utgi avisen hver uke som hittil.

Utgiverne.

Signe Lund.

Av Erling Bjørnson.

Så er hun død, denne fine, gode kvinne med et hjerte for kunst og kjærlighet for sitt fædreland. Intet ord i våre blade, den samme kulde også over henne like ned til dødens siste. Hvor er vi onde vi mennesker mot hverandre. Aldri har vi sett det som nå.

Signe Lund, denne skjønne, noble kvinne, begavet som få, var der intet blad i Norge i dag, som gav henne en hilse og takk. Hun som gav oss så meget i sine vakre toner, full av harmonisk skjønnhet et bilde av henne selv. Hun var en ære for sitt land, der hun talte om Norge i den store verden, der hun tolket

våre følelser i toner og ord. Hvor jeg minnes henne, der hun nå gammel tok plass ved flyglet og spilte en av sine lyseste klaverkonserter. Det var som ungdommens vår foldet seg ut. Og nu er hun død. I stilhet endte dette kampens vesen, denne varme fædrelandsvenn. Ingen roser på hennes grav fra Norge, fra de som elsket hennes livsgjærning, hennes varme nasjonale sinn. Men Signe Lund trodde også å gavne sitt fædreland ved å gå inn i N.S. — slik så hun det, som tusener av oss andre.

A hvor er vi mennesker onde!

Erling Bjørnson

sangfugl fra de store norske skoger, prestedatter fra Krøds-herad, — ført frem ved Griegs hånd.

Hennes sang var fullkommen, og hun øste av sin inspirerte overflod og la Norden for sine føtter. I sin hvite musselinskjole med henderne under brystet sang hun alle våre deilige sanger klokkerent, direkte inspirert fra hennes musikalske begavelse. Aldri glemmer jeg hennes tolking av Schuberts deilige sang «An die Musik», hvis skjønne slutningsstrofe «O holde Musik, ich danke Dir» vil være forbundet med Cally Monrad.

Ich danke Dir.

Hennes svar i retten var: «Jeg visste ikke, jeg gjorde noe galt».

Hva hennes brøde var, kjenner jeg ikke.

Det samme kan det være!

R. S. K.

nå ikke Glåmdal hatt andre jurister ville alt vært vel og bra i dette berømte distrikt. Men dessverre — der fantes andre, og disse får vi komme tilbake til ved en senere leilighet.

Alfred Aslie.

Sa opp lærerstillingen på 5-årsdagen

Vår tidligere ansvarshavende redaktør, lærer Nils Vikdal, sa opp sin stilling som lærer ved Kristiansund folkeskole den 12. mai, på 5-årsdagen for den politiske suspensjon med full lønn.

Han sa opp og sluttet på dagen. Skolestyret hadde ikke annet å gjøre enn å finne seg i oppsigelsen.

Ukens kronikk:

Et spørsmål.

Av o.r.sakfører Helge Grønstad.

I sin bok «Politics, Trials and Errors» sier den uredde Lord Hankey om det materiale som fra alliert side ble lagt fram i Nürnberg-domstolen mot de tiltalte — og senere hengte — tyskere, at sikkerlig var det som ble sagt sant, det var bare ikke hele sannheten.

Var den fulle og rene sannhet blitt sagt, sier Lord Hankey, ville man ha måttet erkjenne at man på alliert hold hadde gjort seg skyldig i nøyaktig det samme som man tiltalte og dømte de arme tyskere for. Endog så langt hadde man måttet gå i retning av innrømmelser, hevder Lord Hankey, at man ikke hadde kunnet nekte for at spesielt England hadde lagt sine aggresjonsplaner med sikte på Skandinavia ennå forinnea Tyskland hadde tatt fatt, og at det atpåtill er sannsynlig at det var Tysklands kjennskap til de engelske hensikter som i det hele tatt var avgjørende for Tysklands holdning. Hadde opplysningene herom vært tillatt framlagt i Nürnberg, framholder Lord Hankey, og hadde rettferdssynet vært det samme i alle retninger, så ville man ha måttet tiltale, dømme og henrette en lang rekke personer og

så på den seirende side.

De opplysninger som Lord Hankey nevner, ble ikke lagt fram, og de tyske tiltalte ble direkte nektet å komme inn på denne siden av saken. Nürnberg-domstolen har i og med dette selv satt seg et utropstegn i den internasjonale retts-historie, som engang i framtiden vil komme til å koste domstolen dens navn av en uhildet og objektiv rettsutøver. Selv struper som forlengst er snørt sammen av bøddelens rep kan komme til å gi hørbare vitnesbyrd når tiden er moden for det. Det skal nok komme til å vise seg. Alt i Lord Hankeys bok vil den som er lydhør kunne merke den første hvisken fra døde menn.

Det som her er sagt bringer meg til å stille et spørsmål i forbindelse med vårt hjemlige oppgjør.

I løpet av de siste 2 år har den norske regjering ved det kgl. Utenriksdepartement sendt ut 3 «hvitbøker» inneholdende offisielle aktstykker som berører den førte politikk under krigen og okkupasjonen. På forespørsler er det opplyst at med det tredje bind som kom for kort tid siden, anser man dette

«rie» norske presse — og utlandet for øvrig — reagere, om Stalin kopierte Lord Fraser of North Cape og til minne om «den russiske seier» i Finnmark antok følgende tittel: Josef Stalin, greve av Finnmark? Eller f. eks. Lord of Kirkenes? — Ville den «rie» presse også oppfatte det som en ære for vårt land? Eller kommer pipen til å få en annen lyd?

Husk

at ved en annonse i «8. MAI» rekker De ut over hele landet.

Averter derfor når De har noe å selge, når De søker arbeid eller når De selv ønsker arbeidere eller funksjonærer.

«8. mai»

Neste nummer av «8. Mai» utkommer 3. juni!

arbeid som avsluttet. Det norske folket har fått opplysning i den utsterkning myndighetene har ansett det tjenlig.

At det som på denne måten er lagt fram, er sant, nærer jeg ingen tvil om.

Men — er det også den fulle sannhet?

Kan regjeringen og stortingets presidentskap uten forbehold erklære at man ikke fortsatt sitter på eller har kjennskap til dokumenter hvis eventuelle framleggelse ville gjøre det nødvendig å ta begivenhetene i det skjebnesvangre halvår 1939—40 opp til ny granskning og bedømmelse? Bygger de betraktninger som er blitt den norske almenheten innpodet i etterkrigsårene på den fulle og rene sannhet, eksempelvis når det gjelder et så ømtålig spørsmål som kontakten mellom den engelske og den norske regjering i tiden fra september 1939 og utover? Er det helt utenkbart at et eller annet viktig aktstykk kan ha forstuet seg, på samme måten som tilfellet var med kapitulasjonsavtalen av 10. juni 1940? Dokumenter som på en avgjort måte kunne bidra til å klarlegge forhold som det foreløpig bare har vært hvisket i krokene om?

Jeg spør ikke av noen personlig nysgjerrighet. For mitt eget vedkommende tror jeg at jeg vet det jeg behøver. Men jeg spør av respekt for vår norske histories sannhet. Jeg spør av hensyn til de titusener og atter titusener av «landsavikere» som

i øyeblikket står dømt i den almene oppfatning, men hvis holdning kanhende i en vesentlig grad kan både forklares og unnskyldes ut fra det som virkelig skjedde. Jeg spør fordi den tvil som man på visse hold har hatt grunn til å gi uttrykk for, etterhånden har bredt seg i stadig videre ringer og skapt en usikkerhet og manglende tillit som myndighetene i det lange løp ikke kan være tjent med.

Utallige ganger har det i pressen av folk med historisk sans og respekt for objektiv viten vært slått til lyd for at vi også her i Norge måtte få en offisiell dokumentsamling svarende til Danmarks «Besættelsestidens Fakta». Hvorfor får vi ikke en slik samling? Tror man virkelig at nordmennene er mer ømskinnet for den nakne sannhet enn danskene er det? Eller anser man det mer hensiktsmessig at «det manglende stoff» bringes til veie på privat initiativ, slik som det skjedde med kapitulasjonsavtalen?

En ting er sikker: Det lar seg ikke gjøre å mure en uklanderlig fasade med bare bruddsten. Man må være kresen skal man gå til utbygg av Historiens Hus. Hensynet til varigheten krever et materiale som er både feilfritt og holdbart. Det bør både arkitekter og byggmestere være på det rene med.

Jeg har tillatt meg å spørre. Det er mange med meg som spent venter på svar.

Helge Grønstad.

Hildisch herskapelige —

(Forts. fra side 8)

tre uker måtte min hustru vente for å få plass på et sykehus, mens hun i mellomtiden måtte ligge på et værelse på Oustøen i en temperatur av opptil 6 kuldegrader. Dette må ha påskyndet min hustrus død, da hun tidligere alltid frøs, hvis det var mindre enn 22 graders varme i værelsene. De djevlelike oppringningene fortsatte imidlertid helt til kapitulasjonsdagen, og skaffet ikke min hustru ro et øyeblikk.

Da min hustru lå og stred med døden på Bærum sykehus ble jeg nektet å besøke henne, inntil hun lå bevisstløs, og da fikk jeg være hos henne kun en time, eskortert av to politimenn.

Hun ble begravet på Vestre Gravlund. Noen dager før begravelsen nektet kirkevergen (herr Ludv. Hansen, visstnok etter samtykke av biskop Berggrav) og kirkeråden å la henne bli begravet i familiegravstedet (legatgravsted) for 6 personer, som jeg hadde kjøpt for 20 år siden. Da dette gravsted hadde en (for) pen beliggenhet ble hun bragt over på en ganske annen kant av kirkegården. Jeg hadde tenkt at min sønn (død i fangenskap på Ilebu) og min datter som begge er døde skulle hvile sammen med meg og min hustru. (Hans datter Lizzie var død lenge før krigen. — Urnen med hennes aske var anbrakt i krematoriets urnehall. De allerkristelige kirkelige myndigheter fikk denne urne fjernet derfra ved «frigjøringen»?)

At myndighetene nektet min familie og meg plass i vårt eget gravsted er vel et tegn på at de ikke er enige i gravskriften på graven: Hvil i fred. At øvrigheten i rettferdsstaten Norge har en slik mentalitet, erindrings meg om en kommentar i 2. Mosebok:

«Ve den øvrighet, der av menneskefrykt, skremt av mengdens skrik, ikke våger å nekte urettferdige krav». Disse ord ble sagt for ca. 2000

Ingen kjøper av Hildisch eiendeler kan sies å ha vært i velgrunnet god tro!

Da Hildischfamilien var fjernet fra DRAMMENSVEIEN 61, som inneholdt 14 monterterum, fulle av kostbart innbo og kunstsaker, tjenerbolig, stall og garasje, 5 mål park, alt fru Hildisch' sær'eie ifølge tingl. ektepakt for lenge siden var veien blitt fri for det frigjorte Norges nye rettsmetoder. Herskapene satte igang på forskjellig vis. Det ble stjålet atskillig i 61 i denne tiden. —

Den fra høyeste hold utstedte parole var at alle antatte «landsvikere» var konkurs. Eiendomsretten gjaldt åpenbart ikke for dem, og så sikre var den retts- og nasjonalbevisste beaumontene i Oslo på at gammel god norsk lov og rett ikke gjaldt for Hildischfamilien, at man med assistanse av bobestyrer Gunnar Mellbye og Erstatningsdirektoratet begynte å disponere Drammensveien 61 som om eieren ikke eksisterte.

DET GRØVSTE VAR JO I GOD TID ORDNET BAK KULISSENE. Den 14. mai 1946 anmeldte overrettssakfører Erling Simensen på vegne av «As. Drammensveien 61» dette skjønne selskap til Handelsregistret. Formålet var «innkjøp, bebyggelse, drift og eventuelt salg av Drammensveien 61 og Gabels gt. 12,

Oslo. Aksjekapitalen er på kr. 1000 fullt innbetalt og lydende på navn (og hvilke navn!) Selskapet har inngått kjøpekontrakt om kjøp av Drammensveien 61 og Gabels gt. 12, Oslo, på vilkår som angitt i kontrakten. Vedtektene er av 8. mai 1946». Da de store gutta på dette tidspunkt kanskje ville stå litt bak kulissene heter det så punktløst: «Bekjentgjørelse til aksjonærene skjer ikke i offentlige tidender. Selskapets styre består av 1 medlem, som innehar selskapets signatur.

Til styre er valgt overrettssakfører Erling Simonsen, Kirkeveien 100 B, V. Aker».

Norsk utenrikspolitikk —

Forts. fra 1. side.

fram til en helt ny økonomisk anskuelse. Statens inngrep og virksomhet må begrenses radikalt. Skattetrykket må lettes.

Alt dette «ligger i luften» og skal ikke drøftes nærmere denne gang. Det som er av betydning i første omgang er å skape klarhet over vår utenrikspolitiske kurs. Det har i dette blad gjentatte ganger vært hevdet at Norges tilslutning til Atlanterhavspakten er uheldig, eller at den i all fall var forhastet. Man kan godt forstå et slikt syn. Sverige hevder det fremdeles. Men det er ikke sikkert at dette syn er riktig.

Den 9. april 1940 har med all ønskelig tydelighet vist oss at vår nøytralitetspolitikk ikke

hjalp oss det minste. Et fransk-britisk ekspedisjonskorps var underveis til Vestlandet. Tyskland kom franskmennene og engelskmennene i forkjøpet. Ingen av partene tok hensyn til vår nøytralitet. Man kan selvfølgelig innvende at alle parter ville ha respektert vår nøytralitet, hvis vi hadde hatt evnen til å forsvare den med våpenmakt. — Den hadde vi ikke. Det er ikke nødvendig å komme inn på grunnene, de er altfor velkjente. Man forsvarer ikke et land med brukne geværer. Men sett at vi vinteren 1940 hadde hatt en kamptrønet arme på 250 000 mann under våpen, utsyrt med et første-klasses luftvåpen, stridsvogner antitankskytts. Sett at vi i tillegg til dette forsvar hadde hatt en fullt utbygget hjemmevernorganisasjon på 100 000 mann. Et land på 3 millioner innbyggere ville ikke under noen omstendighet ha klart seg i det lange løp mot noen stormakt, hvis denne først hadde satt seg i hodet å renne oss overende. Det skal innrømmes at stormaktene selvsagt hadde betenkt seg både en og to ganger før de besluttet seg til å sende ekspedisjonskorps mot et så godt rustet land. Men hvis det av global-strategiske grunner hadde vært nødvendig for dem å beherske vår Atlanterhavskyst, hadde de allikevel satt sine aksjoner i gang. Det skal også innrømmes at det hadde kostet dem tid og penger og at det hadde flytt meget blod før de hadde fått tak i denne kysten. Men kan noen tvile på at de hadde greid det hvis vi fortsatt hadde stått alene?

Disse betraktninger betyr selvsagt ikke at vi skal sitte med hendene i skjødde og oppgi å forsvare oss med den begrunnelse at det allikevel ikke nytter i det lange løp. Tvertimot. Vi må hurtigst mulig bygge opp det sterkeste mulige forsvar. Vi håper og tror at dette arbeide er i gang. Det som er sakens kjerne er at vi ved siden av et sterkt forsvar må ha sikkerhet for at vi ikke blir stående alene. Det er dette Norges storting har innsett. Det er derfor det har gitt sin tilslutning til Norges delta-

«Slikt er vel enestående i all verdens krigsførsel og i verdenshistorien i det hele tatt. Vår divisjonssjef, det varm hjertede menneske, soldaten som mistet så meget gjennom krigen, general Hvinden Haug, uttalte i sin siste dagsbefaling til divisjonen at det var vår plikt å være

BESTILLINGER PA:

Overrettssakfører O. Lindhelms bok:

Rettsoppgjøret og gjenreiseringsprogram

kan sendes til Forbundet for Sosial Oppreisning. Pris kr. 3,50. Inntekten tilfaller Forbundet.

HROAR HOVDEN skriver til forfatteren:

«Et pionerarbeid, en klar, konsis og positiv bok, som hører hjemme i bokhylla hos enhver som er rammet av «rettsoppgjøret» og er interessert i den litteratur som har vært skrevet og skrives om dette».

Restopplaget

av bladet «Skolenytt» i bokform, under tittelen «Det frie ord i en fri presse», leveres nå omgående portofritt for kr. 3.—, gjerne i frimerker.

«Skolenytt» var forløperen for «8. Mai» og ble redigert i dette blads ånd, av redaktør Vikdal.

Boken inneholder den sveitsiske rettslærde, professor v. Waldkirch's konklusjon på betenkningen om anvendelsen av landssvik-anordningen, det sensasjonelle kapitulasjonsdokument og m. m. «8. MAI» — Kristiansund N.

Fritt sommeropphold

Huslig yngre eller eldre dame får deilig lengere fjellopphold mot hjelp av 2 eldre søsken. Fri reise. Gratis oljefyrt vær., v. og k. vann ved hjemkomst Oslo mot litt hjelp om ønskes. Bill. mrk. «Hygge nr. 219» eller telefon 55 19 58.

Bekjentskap.

Ung bondegutt, tidl. N.S. ønsker å bli kjent med ei kjekk og grei jente, 25—30 år. Bill. mrk. «Innherad nr. 215».

Ungkar,

ca. 50 år, agronom og bygnings-snekker, ønsker forbindelse med en kvikk og ærlig tidligere N.S.-dame i alderen 35—50 år. Helst en med egen gård, eller med litt formue for kjøp av mindre gård. Gjerne fra Trøndelag. Bill. mrk. «Sankthans 1950 nr. 213».

Øvet landarbeider

får post på middelstor gård i Trøndelag. Bill. mrk. «Nr. 218».

Altmuligmann

som har fått stilling i Oslo i sommermånedene, søker losji. Er evt. villig til å dele med en annen, og kan gjerne stille værelset selv. Bill. merk «Rolig og pålita-

Hallo Lier!

Ung, sterk skolepike, 15 år, søk. landopph. mot delv. arb. Bill. mrk. «Helst Lier» nr. 222

Sommeropphold

Barn under skolealder får godt og betryggende opphold på et pent landsted nær Oslo. Bill. mrk. nr. «221».

Hallo Oslo!

Hvem kan skaffe ung dansk dame et værelse i Oslo eller nærmeste omegn. Å appellere til de «gode» nordmenn har vist seg nytteløst.

Bill. mrk. «Dansk» nr. 226.

Gårdsarbeide

Tidl. NS.-gbr. søker en mann i ca. 40-årene — rolig og omgjengelig — vant med gårds og kreaturstell samt jordbruk, liten besetning, traktor utfører det vesentligste av jordarb., greie forhold, roligt, men sentralt sted.

Bill. mrk. «Real» nr. 225.

Sæterbudeie.

Plass for sæterbudeie i sommer. Nye hus. Melkeleveranse,

